

„Edinost“
Izida enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 34 kron
za pol leta 17 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 3 kron
Naročnino je plačevati naprej. Na naročnem brez priložne naročnine se uprava ne osira.
V tiskarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 5 stotink (3 avč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašiti se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemajo inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Sramota!!

(Dopis Hrvata.)

Morda še nikdar se ni, in to po vsem svetu, toliko pisalo o Hrvatski in Dalmaciji, kolikor se je tekom prešlih mesecev, ko je šlo za ureditev zavoda sv. Jeronima v Rimu. Ponudila se je, rekel bi, Dalmaciji prilika, da se na svečan način prizna za hrvatsko, Hrvatski pa, da se pokaže — zrelo!

Dalmacija se je priznalo hrvatsko. Ali Hrvatska se ni izkazala zrelo. Hrvatska? Dalmacija je hrvatska in nadškof Dvornik je dalmatinski Hrvat...

Pišoči te vrste ne mislim na gore in na reke, ampak na ljudi in na narod.

Prešlih dni je bil nadškof Zadarski, metropolit Dalmatinski, presvetli g. Dvornik, umeščen svečanim načinom. Namestnik Dalmatinski, feldzeugmeister baron David, je pozdravil novega nadškofa v latinskem jeziku!! Baron David je, kakor smo rekli, feldzeugmeister (najvišji vojniška čast) in namestnik (naviše civilna čast v pokrajini) in zna — latinski!

Nadškof pa se mu je zahvalil — italijanski!! Čudno, čudno: feldzeugmeister zna latinski, nadškof pa ne zna!

Predstavitelj kapitlja Zadarskega so pozdravili nadbiskupa v svojem jeziku... latinskem, nadškof pa jim je odgovoril — v italijanskem jeziku!!

Pri nas bi trdili tudi otroci, da je tako postopanje proti elementarnim načelom etike in bon-tona.

Načelnik najvažnejega mesta v Dalmaciji, Spljeta Zvonimirovega, je pozdravil nadškofa — to se umeje — v hrvatskem jeziku, a tudi njemu je odgovoril nadškof — Hrvat Hrvat — v italijanskem jeziku!

Teško mi je izreči, ali, ker po navedenem absolutno ni možno odbijati od sebe ti misli, moram izreči, da novi nadbiskup Zadarski ne pozna elementarnih pravil, ve ljavnih za občevarje v človeški družbi! On pa ne pozna tudi papeževnega jezika! In slednjič — kar je že najžalostnejše — noče poznati svojega materinega jezika!

Hvala Bogu! Sedaj, prav sedaj se je dogodila taka sramota! Sedaj, ko še traja

*) V „Edinosti“ pa čitamo, da je namestnik najprej govoril hrvatski in le ob zaključku par fraz italijanski. V tem slučaju pa bi bilo postopanje nadškofa še — čudnejše.

Op. ured. „Edinosti“.

PODLISTEK

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Marki je napravil odločen korak proti cilju: razkril je Rodrigu, ali ne: govoril mu je o globokem utihu, ki ga je napravila nanj prikazen Lavrina.

— Gospod, ona je hči gojzdnega oskrbnika, vi pa ste marki! — je vskliknil stari Rodrigo, čim se je nekoliko zavel iz omare, v katero je zapal začuvši, kake namene ima njegov neprijetni gost.

Marki je bil gotovo že pripravljen na tak prigovor, kajti hitro je bil pri rokah z odgovorom, da to nič ne dene. Sree, ki čuti in ljubi, da ne pozna nobene razlike v stanu in imetju...

— O da! Prosim! Saj vidimo vsaki dan, kako se razlika v stanu, ako bi se hotelo družiti visoko z nizkim, navadno postavljaja kakor nepremagljiva ovira na pot legitimi zvezi, na pot, ki vodi — pred oltar!

Marki je osupnil. Zopet ga je zmešajava v njegovih nazorih o človeški morali zavela,

borba radi zavoda sv. Jeronima in s tem borba rada značaja kraljevine Dalmacije; sedaj, prav sedaj odgovarja njeni mitropolit na pozdrave: ne v jeziku naroda svojega in matere svoje! Ne odgovarja niti v jeziku, v katerem so ga drugi pozdravljali, ampak v jeziku, katerega govori v Dalmaciji 3% (z besedo: trije odstotki) prebivastva!!

Jaz kar mislim in mislim in razmišljam, je-li mogoče, da se je to zgodilo tako? Zdi se mi namreč absolutno nemogoče. Hrvatski pastir hrvatskega naroda ni spregovoril ni besedice hrvatski, ampak se je posluževal jezika onih 3% strancev, objestnih in zakletih neprijateljev naroda...

In sedaj, prav sedaj... ko se je povrnil iz Rima, kjer se je vprašanje o zavodu sv. Jeronima nepovoljno rešilo!

Bratje in gospoda! Roko na sree, pak mi povejte: da-li smo zreli?! Ako se hrvatski škof tako vede, kaj si morajo misliti ne le o njem, ampak tudi o zrelosti njegovega naroda — zaderski Italijani, kaj odločujoči krogi na Dunaju?!

Kakor pa da v tem ni dovolj grozote: evo vam še huje grozote v postopanju na slavju navzočega predsednika deželne zbornice Dalmatinskega, dra. Ivčevića! Ko je videl, kaj se je zgodilo okolo njega, bilo mu je v dolžnost, sveto dolžnost, ne samo da spregovori, hrvatski spregovori, ampak da tudi — primernim načinom — spregovori proti nečuvstvenemu programu! A kaj je storil on? Junaški in viteški je... molčal! S takim postopanjem more morda človek povečati svoj osebni ugled, nikdar pa ne ugleda naroda!

Da završim. Jaz nisem nasprotnik vere (Bože obvaruj!), a tudi svečenikom nisem nasprotnik. No, ako svečenik ni na svojem mestu, obsojam ga istotako, kakor obsojam sodnika ali odvetnika, ako nista na svojem mestu. V Ljubljani pali škof pesmi mladega pesnika (auto da fe!), a nekakov doktor svetega Pisma piše o težnjah našega pobožnega naroda na cerkvenem polju prav tako kakor židovski »Il Piccolo«. V Zagrebu znašajo letni dohodki nadškofa in kanonikov kaka dva milijona kron. Ako bi ta biskup in ti kanoniki res ljubili narod svoj in bi želeli njegovo blaginjo, trošili bi to bogatstvo za šole (izlasti poljedelske in obrtne), za književnost, za slikarstvo, za kiparstvo, za narodno arhitekturo... Ali oni ne trošijo za te plemenite stvari nič, nič, nič... da si imajo veličasten izgled, da si jim sveti ble-

da niti misli ni na to, da dobi tak prigovor. Ne, na to ni mislil, da mu stari Rodrigo pride s takimi — predsodki. Torej brez poroke si ta stari ne more misliti tega, na kar je mislil on! Ne, ne, gospod marki je imel drugačne nazore o tem, kar se more in se sme v družbi človeški! On ni priznaval takega »bedastega« omejevanja v razmerju med ljudmi, oziroma med moškimi in žensko. Njemu je bila ženska le sredstvo za uživanje, za oslajanje življenja, sredstvo, katero se — plačuje, po viši ali manjši ceni, kakor je že »vrednot, in le toliko časa, dokler je sposobno, da služi namenu.

Vzgoja mu je bila taka, življenje do sedanjega mu je bilo tako in taki so mu bili nazori o življenju in o namenih, ki jih ima življenje človeka. In on si niti predstavljati ni mogel drugačnih ljudi — ki bi, drugačno, recimo, idealneje sodili o človeku in njegovih vrednostih in o njegovem poslanstvu v stvarstvu, nego je mislil on. Pogrezen v svoje nazore, je bil tako slab psiholog, tako slab poznavalec poštenih duš človeške, da si je drznil prigovarjati taki poštenu duši, kakor je bil stari Rodrigo:

— Vi mislite menda na poroko! Poroko! Čemu to? To je vendar le zgolj for-

steča zvezda v velikem biskupu, v tej orjaški prikazni cerkvene hierarhije, v njem, ki toli divno spaja službo Bogu s službo narodu — v junaškem Strossmayerju... V Zadru...

Ne, še nisem završil. Tu mi je pred očmi dr. Ivčević. Italijani imajo med svojimi zastopniki na Dunaju ljudi, ki čutijo avstrijski, in ljudi, ki čutijo drugače; imajo čifutov in katoliških duhovnikov! In vendar: vsi sede in delajo v **jednem klubu!** A jugoslovanski poslanci, v katerih ni tolikih razlik? Jih ni, pri tem vztrajam, pa naj se še tako trdi — nasprotno! Ti jugoslovanski poslanci so ustvarili (risum teneatis amici) tri klube. Da ste vsi v **jednem klubu**, vendar bi še ne imponirali, tako pa ste — smešni!! Smešni ste najbolj radi tega, ker obstanek treh klubov dokazuje, da v nas ni dosti — političnega poštenja!

Da ste vsi v **jednem klubu**, morda bi narod imel na Dunaju svojega ministra, ali dokler bi vsaki zastopnik rad postal minister in vsaki »narodnjak« poslanec...

»Na ljuto ranu ljuto travu«.

Dr. J.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 7. novembra 1901.

O položaju. Težišče parlamentarne situacije je sedaj iz plenuma zbornice poslancev prenešeno v proračunski odsek, kjer se ima odločiti, da-li bo ustrezno iskreni želji Körberjevi, da bi se proračunska razprava povzpela tako, da bi bila v kratki dobi do novembra leta rešena celó dva proračuna, za leti 1901 in 1902?! Večina odseka je sicer za skrajšano razpravo, Čehi pa so odločno proti temu, da se ugodi želji Körberjevi. Tako so namreč sklenili češki poslanci in so dali — kakor poroča »Politik« — svojim členom v proračunskem odseku direktivo v tem zmislu. Te direktive da se bodo držali tako dolgo, dokler vlada ne najde poti do klopi čeških poslancev.

In gospodu Körberju ne bo preostajalo drugega, ako hoče, da se mu želja radi rešenja proračuna uresniči. Že stoji mož pred alternativo: ali se dogovori s Čehi, ali pa državni proračun ne bo rešen pravočasno. Kajti toliko pouka je menda že erpil iz dogodkov tudi gospod Körber, da Čehi morejo zaustaviti mašino vsaki hip, ako le hočejo.

malnost, ceremonija, narekovana od predsodkov nevednih ljudi!

Ali prosim gospod! je vskliknil Rodrigo v skrajni nevolji. Čelo se mu je nagubančilo, pogled mu je bil srdit. Bilo je kakor da so črni oblaki zagrnili obzorje in da more vsaki hip zagrmeti in da prično iz oblakov švigati strele. Vendar se je premagoval. Marki pa še vedno ni opazil vsega tega in je nadaljeval se svojimi naskoki:

— Poroko! I seveda — moja družina ne bi dovolila tega. No, jaz pa menim, da vam je — bogatstvo v dovoljno zagotovilo, da bi imela Lavra vse prijetnosti in udobnosti življenja... in tudi vam, gospod Rodrigo, ne bi trebalo kesati se takega dogovora med vami in menoj... Življenje treba motriti in urejati si je od — pametne, praktične strani...

To je bilo preveč, to je izbilo sodu dno in v Rodrigu je prekipelo. Prekruto se je čutil zadetega v svoji sodbi o vrednosti človeka in še posebej o — poštenju žene. Zastala mu je beseda. Bil je kakor omamljen. Živé v svoji priprostosti, v svoji podrobnosti, si niti predstavljati ni mogel take pokvarjenosti človeškega srca. Slednjič pa je zagrmel: — Zadosti je, gospod! Nočem vas slu-

V svoji skrbi za blagor ministerstva Körberjevega se »N. F. P.« vprašuje, da-li ravno kar izvršeno imenovanje petero profesorjev za češko tehnično visoko šolo v Brnu ne bo morda ugodno uplivalo na parlamentarno položaje. (O tem pa si dunajska Židinja privoščila neslano opazko, da so morali te profesorje zbornati iz vseh možnih tovarn. Ta je pa res krasna. Ti gospodje so morali vendar do sedaj od česa živeti. Ai ne? In če niso bili na češki tehniki, morali so biti — kje drugje! To je istotako, kakor če bi novorojenčka klicali na odgovor, zakaj je prišel na svet, ko vendar nima — hlač?! No, vendar je uprav občutiti, kako bi dunajski Židinj vendar le ugajalo, ako bi to imenovanje omežilo Čeha in rešilo parlamentarno situacijo Körberju na korist. Nemei pač vedo, kaj imajo na Körberju. Drugi ljudje pa tudi. Javna tajnost je, da bi Körberjeva vlada rada ustregla vsem zahtevam Nemecev po razdeljenju viših oblasti, tako tudi po razdeljenju škofije na Češkem.

No, Čehi so pač Čehi, naj so že liberalci in klerikali. Kjer je nevarnost, branijo narodno stvar. Tako je tudi češka duhovščina stopila proti namerjanem deljenju škofij. V dotični petietiji prosijo papeža, naj sluša škofo in voditelje naroda češkega. To nam je lep izgled. Kjer je narod jedin v obrambi v časih nevarnosti, se da zavrtni marsikakozlo, pa naj je nasprotnik še tako silen. Z odporom skupnega naroda češkega bo moral računati tudi g. Koerber.

O Rezekovi krizi ni danes nič posebnega novega; razun sporočila v »Hlasu Naroda«, da je češki namestnik grof Coudenhove pozval k sebi staročeškega odličnjaka dra. Matuša in mu ponudil mesto ministra-rojaka. Po takem bi bil dr. Rezek vendar na odhodu. To domnevanje da potrja tudi navzočnost bivšega predsednika mladočeškega državno-zborskega kluba, dra. Engela, na Dunaju.

Parlamentarne stvari. Večina govornikov se je v večerajnji seji proračunskega odbora izrekla proti temu, da bi se uvedla pristojbina na vozne listke v pokritje stroškov, kateri bi nastali, ako bi se dijurnistom zboljšale plače. Minister je izjavil, da dela vlada zboljšanje plač dijurnistov odvisno od vsprejetja zakona, ki določuje pristojbino na železniške listke. Na predlog posl. Derschatta se je zakonski načrt izročil zop. t. pododseku.

šati nadalje. Nobene besede več o tem! Že do sedaj sem mogel le s skrajnim samozatajevanjem poslušati vaše ničvredno govorjenje. Sedaj pa je zavrelo v meni, ko ste se drznili z uprav peklensko odkritostjo in brezdušnostjo govoriti mi o svojih naklepih. Motite se gospod, grozno ste se zmotili! Mi priprosti ljudje ne prodajamo svoje mirne vesti in svojega poštenja. Za ta največji zaklad ga ni denarja na svetu. Jaz zasmehujem vaše bogatstvo in zaničujem — vas!

Rodrigo je govoril te besede svetim ogorčenjem, kakoršnjega je zmoglo le resnično poštenje. Marki je pobledele. Od te strani ni še poznal — človeka. Kaj takega se mu še ni dogodilo, to mu je bilo nekaj novega, česar si ni vedel razlagati in tolmačiti. Hotel je nekaj prigovarjati, ali užaljeni Rodrigo mu ni dal govoriti.

— Poštenje, to je naš ponos, to je naše bogatstvo. S tem bogatstvom se vaše niti primerjati ne more. Tega bogatstva nam ne ukrade nikdo. Kralj more izgubiti svojo krono, mi pa ne izgubimo te — svoje krone. Te krone nam ne more vzeti noben oblastnik sveta in tudi ne — kakov marki z vsem njega bogatstvom... (Pride še.)

Shod avstrijske socialne demokracije na Dunaju. — (Nadaljevanje razprave o reviziji strankinega programa). — Josip Steiner (češki socialist) je zahteval, naj se v šolski program vsprejme tudi zahteva, da mora šola odgovarjati potrebam in razvoju posamičnih narodnosti. — Brod (Dunajčan) je dokazoval, da ni resnična trditev, da bi se beda zmanjševala; neresničnost te trditve da dokazuje tudi množenje konsuma konjskega mesa. Niti meščanski socialni politiki si ne upajo trditi, da se beda zmanjšuje. Nezadostno je, ako se stavlja v program, da se mora proletarijatu dovoliti primeren upliv. Socialisti si hočejo pridobiti politično moč, ker ona je podlaga gospodarski vladi in to je treba tudi povedati. Držati se moramo čistega nepokvarjenega Marxizma.

Socij. Avsobsky je izvajal, da bi bilo to protislovno, ako bi se v istem programu povdarjalo: da se beda vedno bolj širi, in obenem, da se hoče delavstvo moralno in fizično dvigniti! Ako je prvo resnica, je drugo nemogoče.

Drž. posl. Pernerstorfer je menil, da predloženi načrt novega programa obsega na kratko sedanje stanje socialističnega znanstvenega spoznanja z ozirom na razvoj človeške družbe. Ker pa to, kar je v programu, kaže le sedanje stanje znanosti, je vse bolj le hipotetično, če tudi se močno približuje pravi resnici. Saj tudi končni cilj socializma ni odvisen od resničnosti ali neresničnosti vsprejetih teorij. Tudi o internacionalizmu niso imeli socialisti pred časom isto naziranje, kakor je imajo danes. Danes umejo socialisti pod tem pravico nasproti vsem narodom, in v tem smislu, posebno v Avstriji, energično povdarjajo nacionalizem. Pernerstorfer je tudi svaril svoje sodruge, naj se varujejo vsakega dogmatiziranja ter naj ohranijo pravico kritike, brez katere je nemogoče živeti. (Tu mu je več zborovalec prigovarjalo).

Socializmu se ne more predpisati poti. Proti načrtu novega programa nima Pernerstorfer ničesar, le proti temu je, da se pravi: to je čista, neskaljena resnica, na to morate verjeti. Prepričan je, da bo stranka napredovala, brez oziroma na to, ali so pojedini stavki programa pravi ali ne.

Značilno je, da je Pernerstorferjev izvajanjem pritrdjaval le pičlo število zborovalec. Vredno bi bilo znati, kateri so bili ti?

Češki delegat Stein je izjavil, da bo valed sklepa češke eksekutive glasoval proti načrtu novega programa.

Ko so govorili še nekateri drugi govorniki, izročil se je načrt novega programa pomnoženemu odseku.

V predvčerajšnji seji je bila na dnevnem redu razprava o »carinski in trgovinski politiki ter o interesih delavstva v Avstriji«. Poročal je delegat Karol Kautsky iz Berlina. Izrekel se je proti finančnim carinam (to so one carine, katerim je jedini namen, da množijo državne dohodke), katere je imenoval barbarične. Simpatične pa so mu takimenovalne vzgojevalne carine na uvoz onih industrijskih izdelkov, ki so doma še v povojih. Tudi carine na poljedelske pridelke obsoja.

Ameriško konkurenco na polju industrije da je mogoče premagati le z izboljšanjem šolstva in uvedenjem take politične svobode, kakor je v Ameriki. Avstrija da je že dosegla oni stadij razvoja, kjer jej je mogoče preiti v politiko svobodne trgovine. Stavlja je resolucijo, v kateri se socialistična stranka izreka za dolgotrajne trgovinske pogodbe na podlagi največjih olajšev, kakor sploh vseh možnih olajšev in zagotovljenja mednarodne trgovine, nasprotuje pa finančnim in poljedelskim carinam, kakor sploh vsem privilegiranim carinam. Resolucija je bila jednoglasno sprejeta.

Na to je poročal državni poslanec El-dersch o noveli k obrtnemu redu. Izjavil je, da se socialisti ne bodo udeleževali brezvspešnih poskusov, da se zopet oživi to, kar se je preživelo že samo ob sebi. Najodločnejše pa se postavijo proti temu, da bi se ta rešitev zgodila na škodo delavstva.

V včerajšnji seji je shod vsprejel načrt novega programa, kateri priporoča organizacijo proletarijata v to, da se duševno in fizično vsposobi za socialno borbo. Glavni postulati programa so: splošna, jednaka, direktna in tajna volitev; direktna ljudska

zakonodaja, ljudstvu naj se pripozna pravica predlagati in odklanjati zakonske načrte; administrativna in politična avtonomija dežel in občin; organizacija zdravstvene službe od strani države in občin; ločenje vere — katera naj bi se smatrala za privatno institucijo — od države; nadomeščanje indirektnih davkov z direktnimi progresivnimi davki na lastnino in dedščine; nadomeščanje stalne vojske z ljudsko milico; enakopravnost žen. Poleg tega še: Surni delavnik, nedeljski počitek, svoboda združevanja, zavarovanje delavcev za starost in invaliditeto, ter zavarovanje udov in sirot. Shod se je nato zaključil.

Francozko-turški spor. Iz zadnjih poročil posnemamo: Contre-admiral Caillard, ki je predvčerajšnjim dospel pred otok Lesbos, je o tem takoj brzojavno sporočil v Pariz francozkemu ministru za morarico, Lanesan-u, in voditelju francozkega poslatništva v Carigradu, Bapstu. Zasedral se je pred mestom Mitlene; čete so še na brodu. Ni še znano, da bi bil zaplenil carine. Bapst je prejel od Porte noto, v kateri ista ustreza nekaterim francozkim zahtevam. Contre-admiral je odposlal noto v Pariz. Tudi pred otok Sira je priplul včeraj oddelek francozke eskadre. V Toulonu se z mrzlično hitrostjo delajo nove priprave za odpošiljanje živeža in drugih vojnih ladij, ako bo potreba.

Postopanje turške vlade komentirajo francozki listi obsirno. Nekateri pišejo, da si Turčija skuša pridobiti pomoč Anglije. Ali ta je sedaj nesposobna, da bi stopila v nasprotstvo s kako evropsko velevladjo. Včeraj je bilo v Londonu posvetovanje ministrov glede najnovejše faze francozko-turškega spora.

Tržaške vesti.

»Slovenski Narod« piše na adresu tržaških Slovencev:

»Prišlo je baje v Istro nekaj vinskih kupcev s Kranjskega, ki so istrsko vino kupovali, in ki o duhovniški niso govorili a tisto brezmejno spoštljivostjo, kakor jo nosi servilni dr. Rybář pod svojo kožo. In radi tega se naše politične razmere obsojajo, prav kakor bi se bila tržaškim solzarjem vzela zadnja skorijca političnega kruha. Ne bodite še smešnejši, prijatelji, kot ste že. Vsi drugi tržaški prvaki so opustili navado, vtikati se v kranjske razmere, samo dr. Rybář vtika svoj spičasti nos še vedno v nje, prav kakor da je avtoriteta, pred kojo bomo vsi na trebuhu ležali. Čemu neki? Kaj pa je storil takega, ta dr. Rybář, da kranjske »voditelje« na smetišče pošilja? Nič in zopet nič! S tem, da se je pustil z mestne dvorane tržaške vreči, in to ne radi kake važne slovapske zahteve, pač pa radi za Slovence čisto brezpomembnega pogreba nekega škofa, s tem si vendar ni stekel nikacih zaslug za narod slovenski, koji se prokletu malo briga za to, se muli mrtvi škofje v zemljo zagrebó, ali pa v krematoriju sežgo. To naj škofje napravijo, kakor jim drago! Pаметen slovenski politik pa radi tega ne bode uganjal nikacih ekscesov. Sicer pa se naj dr. Rybář, ako meni, da to hasne njegovi pisarni, še bolj lakajsko plazi za duhovščino, za mrtvimi in živimi škofi, še bolj lakajsko, kakor se to do sedaj godilo, mi mu tega veselja ne bomo kratili, samo nas naj v miru pušča, ker smo njegovih sladko vodenih neslanosti že res do grla siti! Vsaj ima še šintarja Jorasa, s kojim lahko svoje moči meri! Torej! —«

Da, torej?! No, za danes na kratko: na kaj tako nizkega, podlega in neslovenskega še nismo naleteli v slovenski dnevni literaturi!

Pa še tajé svoje zveze z Židi. Te dni je bila polemika med »Slovenskim Narodom« in »Slovenecem«, kateri je bil povod ta, da je naš »Piccolo« izkoristil neki znani članek v »Katoliškem obzorju« za svoj boj proti slovenskemu bogoslužnemu jeziku. Mi se nismo hoteli vtikati v rečeno polemiko. In to iz dvojnega razloga: ker smo že priobčili nekoliko odgovora na dotični članek v »Obzorju« (dosleđa nam iz peresa nekega štajerskega duhovnika) in ker se piše za naš list — kakor čujemo — daljši stvarni odgovor na omenjeni »Obzornikov« članek.

Tudi danes se nočemo utikati v polemiko med »Slovenecem« in »Slovenskim Narodom«. Ali nekaj drugega smo hoteli — obnoviti. Da, le obnoviti! Kajti to, kar hočemo povdariti danes, povdarjamo neprestano. Le

obnoviti hočemo svojo trditev in jo podpreti s pribitjem dogodka, ki je bil v povod večkrat omenjeni polemiki!

Tržaški židovski »Piccolo« se je torej skliceval na »Katoliški Obzornik«. To je fakt ki sili človeka do vprašanja: kako je »Piccolo« doznal o članku v »Katoliškem Obzorju« in kdo mu ga je prevedel?! To imenitno vprašanje se človeku usiljuje samo od sebe. Kdo je tisti, ki je postregel »Piccolu«?! Kajti tega ne bo vendar hotel trditi nikdo, da je »Piccolo« stalen naročnik »Katoliškega Obzornika« in da redakterji židovskega glasila redno čitajo rečeni — slovenski perijodični list.

Kdo?! Kdo?! No, stavili bi svojo glavo, da so si naši čitatelji že odgovorili na ta — kdo?! Kdo drugi je priobčil »Piccolu« večkrat omenjeni »Obzornikov« članek nego naši poznani »vrli boritelji, za katoliško resnico«!! Pa si še upajo tajiti svoje zveze s tržaškimi Židi!! Na tem izgledu vidimo, kaka opustošenja na polju pojmov o svojih lastnih dolžnostih je napravil v naših pokrajinah laški šovinizem! Laški duhovnik ne vidi v tem nič slabega, marveč nekaj takega, kar je hvale vredno, kar je samo ob sebi umevno, kar mora biti: da pomaga Židu v boju proti plemenu, čeprav je to plemo krščansko par excellence, ker je tudi — slovensko! Naših laških duhovnikov — redkih častnih izjem se nočemo dotikati — nič ne ženira n a č i n boja Žido-Italijanov proti Slovenceem! Njim se vidi povsem združljivo z lastnim svetim poklicem, da se v tem boju družijo s sovražniki naroda slovenskega, čeprav je ta boj — bestijalen. Na njih se uresničuje rek: od reformatorstva preko laškega šovinizma do bestijalizma! Taki ste gospóda! Dejstvo, da po slovenskih listih pobirate gradivo, je apretirate za namene, Slovenceem sovražne, in da je potem izročate židovskim glasilom, to dejstvo je zrealo, v katerem more videti svet vašo podobo. Če pa je ta podoba odurna in se mora legabiti, na tem je krivo le zrealo, ki kaže ljudi — kakoršnji so!

Naši camorri. Pišejo nam: Dan danes se mnogo govori o camorri, ki ima vse javno življenje tržaško, politično in ekonomno v svojih sponah. To pa je pogrešeno, da se govori le o eni camorri, namreč o oni, katero vidimo v mestnem zastopu, oziroma v Progressu-Patriji. O mi imamo še neko drugo camorro, ki se svojem delovanjem lepo spopolnjuje ono prvo camorro. Ta druga camorra ni malo ne dela ni sramote ni — škode prvi camorri. Kar hoče prva, to hoče druga; druga je pokorna dekla prvi...!

Kar se tiče nas tržaških Slovencev, bi se obe camorri lahko združili tudi formalno in očitno, kakor sti divno združeni tajno, v svojih željah in ciljih.

No, ali niste še uganili, kdo in kje je ta druga camorra? Če niste, pa čujte! Druga camorra, zaveznica prve, ima sedaj — odkar je blagi Andrej Marija zatisniloči — svoj sedež v škofijski pisarni.

Najbolji dokaz o ekzistenci te druge camorre je pač ta, da slavni zistem z isto ljubeznijo drži nad drugo camorro svojo roko-zaščitnico, kakor nad prvo... Ko je bila nedavno temu »Edinost« nekoliko potipala to drugo camorro — a ne da bi se bila ni najmanje dotaknila ni cerkvene oblasti, ni duhovskega stanu kakor takega, katerega je dolžan spoštovati vsakdo — bila je lepo in pošteno zaplenujena, istotako, kakor da je na nedovoljen način napadla kako državno avtoriteto. Ko pa so glasila prve camorre na najgusnejši način napadala tistega biskupa Šterka, katerega je iz dua duše mrzila tudi druga camorra, pa ni bilo nikogar, ki bi bil zaplenil dotična glasila, da-si zasramovanja niso toliko veljala osebni, ampak predstavitelju najvišje cerkvene oblasti v deželi.

Tu je vendar dovolj jasna asocijacija misli, idej, želj, ciljev, ljubezni in sovražstva obeh camorr! In poleg tega tudi skupno uživanje iste visoke zaščite!

Prva camorra ima torej za seboj drugo camorro, a druga camorra ima v Gorici svojo — »slovensko« ekspozituro...! Zakaj pa tudi ne?! Če je pri nas že vse na glavo postavljeno, zakaj naj bi druga tržaška camorra, (zvesta zaveznica prvi italijansko-židovski camorri) ne imela svoje ekspoziture s slovenskim glasilom — na katoliški podlagi!!

Še ni konec! Pišejo nam: Meseca januarja smo povpraševali na vseh možnih oblastih, kaj da treba ukreniti za pridobitev domovinske pravice na podlagi novega domovinskega zakona. Odgovarjalo se nam je,

da treba navadne prošnje in pa »Domovnice« — drugega nič! Sedaj pa se zahtevajo: »dostojno« spisana prošnja, domovnica, krstni list, potrdilo redarstva o 10-letnem bivanju (za udove mrtvaški list pok. moža) in Bog ve še kaj!

C. kr. redarstvo ima sedaj v rokah vse uroke, vlozene na c. kr. namestništvo. Sedaj zahtevajo, naj slednja stranka napravi prošnjo na isto redarstvo in to bo potrjalo te prošnje, čim je prosilec dokazal, da je tu že 10 let nepretrgoma!

Nam se vidi neumestno, da se zahtevajo take posebne prošnje, ko ima vendar redarstvo vse prvotne prošnje v rokah in bi ne trebalo drugega, nego da pritise potrebno potrdilo na eno ali drugo stran prošnje. S tem bi bilo strankam prihranjenega mnogo truda in stroškov! In tudi redarstvo bi imelo manje sitnosti s tolikimi papirji. Ker sodimo, da je vsaj redarstvo — in sicer edino — nevtravno v tem vprašanju, prosimo uvaževanja.

Začasno vodstvo postaje pri sv. Savi je bil vsled smrti načelnika Pyelika prevzel g. Ivan Umek. Z današnjim dnem pa je definitivno vodstvo prevzel g. Žiga Grün, bivši postajenačelnik v Ronki.

»Šokica«. Čiričeva dramatična družba je se sinočnjo predstavo narodne igre »Šokica« zopet dokazala svojo izbornost. Vse glavne vloge so bile v izvrstnih rokah. G. Stojković (Božo), g. Barjaktarović (Marijan Šokčević), g. a Lazička (njegova žena), g. a Barjaktarčevića (njiju hči), g. Veselinović (stražmeštar Pero, ljubimec slednje) in g. Jurković (vaški župnik) vsi so splošno ugajali se svojo dovršeno igro.

Istotako so bili tudi ostali igralci v svojih manjših ulogah popolnoma na svojem mestu. Igra nam je sploh, kar se tiče proizvajanja (poleg »Balkanske carice«) izmed vsemi dosedaj najbolj ugajala. Le to je čudno, da sti tragika in komika v tej igri tako čudno prepleteni, da spravlja v zadrego gledalce in nekoliko celo igralce. Gledalec je res težko jokati se z Janjo in Mando, ko se mora tako srčno smejati Boževim dovtipom in njegovi konični tragiki (gospod Stojković je bil v tej ulogi res dovršen) ter Marijanovi karikirani jezi. Zato se tudi gledalec ne more prav uživeti v zadnje dejanje, kjer popolnoma prevladuje tragika. Petje je bilo jako lepo.

Čiričeva dramatična družba predstavljala bo danes zvečer Tržčanom že znano in priljubljeno narodno igro »Graničari«. — Začetek ob 8. uri zvečer. Čene kakor na zadnjih dveh predstavah. Vstopnice se dobivajo tekom dneva v trgovinski kavarni. Za nocojšnjo predstavo vlada zanimanje.

Jutri se bo predstavljala tragedija »Boj na Kosovem« ali »Propad srbskega carstva«, katero je spisal dr. Jovan Subotić. Začetek predstave in čene, kakor danes. Vredno si je ogledati to sliko najžalostnejše dobe v zgodovini jugoslovanskih narodov.

Meščane in okoličane pa še enkrat opozarjamo na nedeljsko predstavo »Balkanske carice« v »Narodnem domu« v Barkovljah, za katere bodo čene znižane.

»Balkanska carica«. Iz delavskih krogov nam pišejo: Ne vem, kako bi Vam izrazil svoje zadovoljstvo na tem, da ste v sporazumljenju s Čiričevim družbo napovedali za prihodnjo nedeljo »Balkansko carico«, ki se bo predstavljala v Barkovljah! Mi delavci smo bili zastopani že na prvi predstavi te igre v Sokolovi telovadnici, ali le v skromnem številu, ker nismo ni slutili o lepoti in pomembnosti te narodne drame. Sedaj pa, ko smo čuli krasne besede Nikolaja I., knjaza Črnogore, in ko smo videli divno uprizoritev te zgodovinske drame, smo zadovoljni tem bolj, da nam bo dana prilika gledati in slušati še enkrat ta prekrasni slovanski umotvor!

Z nobeno drugo igro bi nas ne mogli razveseliti tako, kakor z »Balkansko carico«, ki je kaj primerna tudi za naše kraje, kjer se, žalibog, premuogi dajajo zavajati v tabor naših smrtnih sovragov.

Ker je vrla Čiričeva družba imela v mestu malo materijalnega vspeha, upamo, da bo prihodnjo nedeljo dvorana v »Narodnem domu« v Barkovljah natlačena in smo tudi gotovi, da ne bo nikomur žal za čas in potrošeni denar!

Mi pozivljamo vse narodno delavstvo, naj gotovo pride, a Vi, gospod urednik, povabite gospóda, ki je malce premrzla nasproti zaslužni Čiričevi družbi.

Metla I.

Drobne vesti. Tatvina. Viljela Fano, carinski uradnik, stanujoči v ulici Ghega št. 4, je ovadil na policijo, da mu je neki Radimir M. odnesel iz njegovega čolnča dolgo vrv in neko železno vrv z mačkom vred, vredno 30 kron.

Aretiranje. Včeraj zjutraj je aretiral policijski oficijal Titz v ulici Sporecavilla nekega sleparskega namišljenega agenta imenom Ivan Pilesi iz Zadra, že izgnanega iz Trsta, ker je na premeten način izvajal iz ubogih ljudi denar, z obljubami namreč, na katerih uresničenje niti ni mislil ni.

Na tak način je ogoljufal 7 oseb in izvalil iz njih 121 kron 40 stot. No, ljudje bodo sedaj za nekaj časa varni pred takimi obljubami.

Nesreča na ulici. Včeraj zjutraj ob 11. uri je 35-letni težak Altonz Scarparelli, stanujoči v ulici Riborgo št. 27, ki je v službi tvrdke Rimini & Sanguinetti, spremljal neki voz, napolnjen z vrečami sliv. Naenkrat je nekaj vreč jelo nekam lezti z voza. Scarparelli pa je tekel na isto stran, kamor so vreče hotele pasti na zemljo in je začel popravljati iste. O tem pa mu je noga prišla pod kolo in isto mu je šlo čez desno nogo z vso težo. Ubogi mož je zakričal od bolečine in pal v nezavest. Noga mu je vsa zmečkana. Ponesrečenca so brzo prenesli v neko hišo in telefonično poklicali zdravnika. Došli zdravnik je ponesrečencu podelil prvo nujno pomoč in ga dal potem odpeljati v mestno bolnišnico.

Ne dobrodošel gost. 18-letni natakar Ivan Klaub, uslužbenec gostilne v slobodni luki na trgu pomola št. 2, je ovadil na policijo, da mu je neki gost ušel z nepopravnim računom v znesku 10 K.

Nezvestoba. Včeraj je bil aretiran 33-letni delavec Luka P. s Hrvatskega, ker je tam nekemu gostilničarju poneveril okoli 20 K. Odvedli so ga v zapore.

Kap gaje zadela na delu. Delavec Jakoba Martingana, stanujočega v ulici della Cereria, je včeraj zadela kap, ko je bil na delu v zavodu sv. Marka. Tamošnji zdravnik mu je hitro podelil prvo pomoč in ga potem dal odpeljati v bolnišnico. Nesrečni mož je umrl kmalu zatem, ko so ga priveli v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V petek, dne 8. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Korzu 2, oprema v zalogi; v ulici del Asilo 6, hišna oprava; v ulici Ghega 5, hišna oprava; v ulici Ghiaceera, verniž; v ulici Canale, manufakturno blago; v ulici Castaldi, pohištvo, oprema v zalogi in jestvine; v ulici S. Lazzaro 1, stroji; na Proseku, hišna oprava in koruza; v ulici dell'Istituto 7, hišna oprava; v Škednju, vol, konji in voz; v ulici S. Nicolo 21, hišna oprava; v ulici Medja 6, hišna oprava; v ulici Barriera vecchia 12, steklene omare in obnvala; v ulici Madonnina 34, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplemer ob 7. uri zjutraj 9.6, ob 2. uri popoldne 10.7. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 771.8 — Danes plima ob 6.31 predp. in ob 7.16 pop.; oseka ob 0.11 predpoludne in ob 1.11 popoldne.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel v soboto 9. t. m. ob 7. uri zvečer svojo prvo sejo. Ker se v tej seji konstituiral novi odbor, pričakuje se, da pridejo vsi odborniki in namestniki.

Na znanje. Podpisana opozarja vse one, ki so že, ali ki nameravajo vprašati domovinsko pravico v Trstu, da morajo imeti, zraven »Domovnice«, tudi krstni list, udove pa še potrdilo o smrti pok. moža. Po krstne liste naj pišejo tja, kjer je kdo rojen in naj vprašajo le izveček brez koleka in takse, ker za dokumente, potrebne o zahtevanju domovinske pravice, ne treba nikakih stroškov, izvzemši seveda, poštino. Dotične župne urade pa prosimo, naj gredo prosilec na roko, da se ne bo rešitev tega, za naše kmetske občine prevažnega vprašanja, brezpotrebno zavlačevala.

Uradnja pol. društva »Edinost«.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je zapustila pok. Marija Godina 4 K, katere je izročil g. Jurij Godina. Pokojnici blag spomin! Gosp. Josip Furlan, krčmar, nabral v veseli družbi Kolašev v »nemški kavarni« K 6-12. Sam do dal 1 K. Skupaj 7 K 12 st. Srčna hvala!

Pevsko društvo »Danica« na Kontovelju vabi na veselico, ki jo priredi v ne-

deljo dne 10. novembra v dvorani gostilne »Gospodarskega društva«. Vspored: 1. P. H. Sattner: »Na planine«, možki zbor. 2. I. Aljaž: »Občutki«, možki zbor se samospelom baritona. 3. »Hči na grobu matere«, deklamuje g.čna Ivanka Gustinova. 4. * * * »Na straži«, možki zbor se samospelom baritona. 5. F. S. Vilhar: »Domovini«, možki zbor se spremljevanjem orkestra. 6. »Pol ure oficir«, šaloigra v enem dejanju. — Plesna zabava. Plesa se smejo udeležiti samo povabljeni. Meji točkami vspeveda kakor tudi k plesu bo sviral orkester c. k. pešpolka št. 97. Pričetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina na veselico 50 st., sedeži 20 st. Kdor bo želel plesati, bo plačal 2 K.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Za zastavo »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v Trstu so darovali gg. v veseli družbi pri Ivanu Tavčarju: Ivan Žetko 2 K, Miloš Tavčar 40 st., Avgust Orel 20 st., družina Tavčar 56 stot., Josip Tavčar 50 st., skupaj 3 K 66 stot.; Bregant Matevž 1 K, Fran Čevna 80 st., Germek Miha, Piščane Ivan po 60 st., Martelane Rudolf 40 st., Zakrajšek Josip, Zuljan Fran, Rojih Sebastijan, Reje Matija, Hribar Martin po 20 st. Vsega skupaj 8 K 6 st.

Nadaljne darove vsprejema društveni uradnik.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nesrečna na sežanskem kolodvoru. Čujemo, da se je danes na sežanskem kolodvoru prigodila resna nezgoda. Ne vemo pa do sedaj, kako se je dogodila: ali je vlak skočil s tira, ali pa sta morda dva vlaka skupaj trčila. Govori se, da je več ljudi poškodovanih.

Vesti iz Štajerske.

— Po 10 letih! Pred 10 leti sta vičniarja zakonska Krieger odšla v Brazilijo. Letos pa se je žena vrnila — kakor udoma in ubožica, kakoršnja je bila popred. Žajo je prišel tudi 10-letni sinček Alojzij. In tega dečka so dne 3. t. m. v cerkvi sv. Magdalene v Mariboru — krstili.

Vesti iz Koroške.

O nemških divjaštvih, uprizorjenih na kolodvoru v Beljaku proti dunajskemu županu dru. Luegerju, je prejela »Süddeutsche Presse« iz Beljaka daljši dopis, v katerem so prav nazorno priobčeni ti dogodki. Vsenemški — mladiči so obstopili spalni vagon, v katerem so se vozili Lueger in družba in so tulili »Die Wacht am Rhein«, tako »po notah«, kakor da jo tulijo vsaki dan. Čim so Vsenemci dovršili svoje »delo«, so prevzeli ulogo socijalni demokratje, ki so zapeli svojo »Pesem dela«, a ko so tudi oni dovršili svojo dolžnost, so pa vsi skupaj, hipernacionalci in pa nenaacionalni — nacionalci, pardon, socijalisti — jeli v zboru žvižgati in piskati na piščalke... Zbor se niti niti ni za vse pojave ogorčenja drugih potnikov na tem — škandalu.

V isti hip so dvignili iz jednega vagona bolnega človeka, ki je — od strahu zbog takega prizora — omedlel. V isti hip se je zdelo, kakor da se vsenemški — mladiči malce sramujejo svojega početja, kajti obrnili so se proti izhodu. Tu pa so jih socijalni demokratje vspeveda na novo in vsa družba se je povrnila na peron in začelo se je metanje blata, katero so donášali s ceste... Nekateri bolj — junaški so metali tudi kamenje...! Na srečo pa ni bil nikdo ranjen.

In ko se je godilo vse to, kar involvira zločin javnega nasilja, so mestni redarji stali na peronu, ne da bi se niti ganili. Čudno, čudno, jako čudno je bilo tudi to, da je vlak dlje časa stal na postaji, nego je določeno... A ko se je vlak slednjič vendar začel pomikati, so se združeni sinovi — kulture tako pehali, da bi bil jeden sprednikov kmalu prišel pod kolesa... In vsenemško gibanje je vendar najnedolžnejša stvar na svetu!

Razne vesti.

Oskrba francoskih rudniških delavcev. V torek je imelo francosko ministerstvo sejo, v kateri je razpravljalo o osnovi za oskrbo starih rudniških delavcev. Ministerstvo je načrt vsprejelo in upati je, da ga tudi parlament odobri. Po tem načrtu bodo stari rud-

niški delavci, počenši od 1804, dobivali po 300 frankov podpore na leto.

Zver v ženski podobi. Iz Ratibora poročajo: Delavka Stradela je ubila svoje dete na bestialen način. Obiskala je bila svojo sestro v Bobriku. Ker pa je 2 in pol letni sinček ubil teti neki — lonce, je to živinsko mater tako razsrdilo, da je ubogo dete alekla do nazega, je vrgla ob tla in je po njem teptala z nogami tako dolgo, da je sirota izdahnila svojo dušo. Zver v ženski podobi so že zaprli in preiskava kaže, da je žena pri polni zavesti izvršila to živinstvo.

Volilne zlorabe — fotografirane. To je gotovo nekaj novega in došlo je z Ogrskega. Med 53 peticijami, došlimi kraljevi kuriji, s katerimi se oporeka volitvam poslancev, je tudi volilen akt, kateremu so pridodani fotografirani posnetki, ki kažejo prizor, kako je sodnik držalo bkoljenih več volilcev z namenom, da niso mogli glasovati.

Kadilci pozor!! Miss Jane Withomere v Chicago je tožila pred tamošnjim sodiščem svojega soproga, ker je prekršil zakonsko navado s tem, da po noči vstaja in kadil.... In glejte, sodišče ga je obsodilo na ločitev zakona in na povrnitev sodnih stroškov.

Preveč blagoslova. Iz Ventimiglia javljajo, da je neka žena, imenom Michele, v nedeljo povila tri zdrave dečke. Komaj sti minoli 2 leti, ko je ista žena porodila štiri otroke. To je res malo preveč blagoslova.

Loterijske številke, izžrebane dne 6. novembra:

Lvov	52	37	65	32	78
Praga	35	11	18	51	62

Brzjavna poročila.

Odlikovanje.

DUNAJ 7. (B.) »Wiener Zeitung« ob- javlja: Njeg. velič. cesar je podelil višemu inšpektorju c. kr. priv. južne železnice, Josipu Heinrichu v Trstu, v pripoznanje splošno koristnega delovanja njegovega, naslov vladnega svetaika, oprostivši ga zajedno od taks. **Povrnitev cesarja na Dunaj.**

DUNAJ 7. (B.) Njeg. velič. cesar se je danes povrnil iz Gödöllö in se podal v dvorno palačo.

Državni zbor.

DUNAJ 7. (B.) Zbornica poslancev. — Finančni minister Böhm Bawerk je predložil predlogo k državnemu proračunu za 1901., s katero se skupni izdatki povišujejo na 1650.653.596 K, skupni dohodki pa na 1651.390.927 kron. Nadalje je predložil isti minister zakonski načrt o olajšavah in oproščevanjih od pristojbin. (Glej tozadevno brzjavko) Po prečitavanju došlih spisov je ministrijski predsednik dr. Körber odgovarjal na več interpelacij.

Naučni minister, vitez Hartel, je odgovarjal na interpelacijo barona Malfattija in tovarišev radi nasilnega zaprečenja začetnega predavanja privatnega docenta na vsenčilišču v Inomostu, dr. Menestrina, po nemških dijakih. Minister je izvajal: Čim so dogodki na vsenčilišču v Inomostu, katere ni možno dovolj obsojati, postali znani, sem se požuril, da sem akademski senat tega vsenčilišča — čegar dolžnost je, da varuje svobodo in red ter mir na akademskih tleh — pozval, naj mi hitro sporoči in naj energično poseže vmes. Akademski senat je storil, kakor mu je bilo naloženo in kar je mogel storiti.

Obžalovanim dogodkom je bil brzkonc povod tudi ta, da se je v gotovih krogih, o katerih se pač ne bi mislilo to, že dlje časa razvijala agitacija v tej smeri. Ne manj obsojati je poulične demonstracije italijanskih dijakov, katere demonstracije pač niso po tem, da bi povespeševale stavljeni si cilj in ki bi mogle imeti usodnih posledic. Kar sem mogel storiti, sem odredil že telegrafnim potom. Minister je rekel, da bo vsikdar po svoji dolžnosti čuval pravice italijanskih profesorjev in docentov do svobodnega izvrševanja naučnega delovanja.

Za olajšave in oproščanje od pristojbin.

DUNAJ 7. (B.) Glasom zakonskih načrtov, ki je danes predložila vlada državnemu zboru, se predlaga na mesto zakonodavne akcije, ki je bila potrebna v vsakem posamičnem slučaju, dovoljenje splošnega pooblastila vladi za dovoljenje olajšav oziroma oproščanj od pristojbin za občine in druge avtonomne zveze v namene investicije in konvertiranja, kakor tudi ponovljeno podaljšanje delovanja določil o oproščanjih odolkov in pristojbin za občinska tla sposobna za kulturo, v Dalmaciji.

Smrt Li-Hung-Čanga.

PEKING 6. (B.) Reuterjeva pisarna javlja, da je Li-Hung-Čang umrl ob 11. uri po noči.

Francosko-turški spor.

CARIGRAD 7. (B.) Dobivši sporočilo francoskega poslanika, v katerem so bile določene zahteve Francije, se je turška vlada obrnila do ruskega poslanstva, da si izprosi podporo tega poslanstva. V svojem odgovoru pa je poslanstvo poudarjalo neobhodno potrebo, da se francoskim zahtevam ustreže.

(Dalje na četrti strani.)

Prva tržaška tovarna

za posrebrnjevanje ogledal

Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).

Telefon št. 941.

Tovarna za ogledalne šipe vseh velikosti, popravljanje pokvarjenih ogledal ter zboljšanje po zelo ugodnih cenah.

Semenj

na

Proseku

se bo vršil

na dan sv. Martina

v ponedeljek dne 11. novembra.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PASTIGLIE PROTI PRENDIN
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, srazel in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

Književnost in umetnost

Domača umetnost. Prejeli smo: V prijazni vasi Vogersko na Goriškem so prenovili svojo farno cerkev. Slikanje se je oddalo širšim krogom še malo znanemu akademskemu slikarju, gosp. Boljeslavu Deklevi, ki je nameščen za stalno v Gorici. Da je rešil častno svojo nalogo, pričuje nam njegovo v vsakem oziru umetniško dovršeno delo, ki je v najlepšo diko tamošnje mične cerkvice. Ako obrneš svoj pogled proti stropu, iznenadi te krasna slika, predstavljajoča Marijino oznanjenje po angelju Gabrijelu, na kateri je videti, da je originalna, kar jej daje tim večjo veljavo. Vsa kompozicija je tako harmonično sestavljena, da se je ne moreš nagledati. Posebno pa je pogojena Marijina podoba; risana je genijalno, stoji je neprisiljena. Glava je v profilu nekoliko nagnjena. Izraz v obličju predčuje popolno udanost v voljo Božjo. Krilo ima nežno rdečico, na katero pada svetloba skozi stransko okno; tu zapaziš v najlepši harmoniji prehod iz svetlobe na senco, kar daje liku izrazito plastiko. Poleg Matere Božje stoji angelj Gabrijel, prinašajoč jej veselo oznanjenje. Njegova postava je posebno prijetna in naravna ter prihaja preko par stopnic v izbo brez vsakih prisiljenih ovinkov. Izraz v obrazu mu je mil in nekoliko vesel, obleka pa svetlozlate, kar harmonira posebno dobro z zelenovročim ozadjem. Modelacija je pravilna, klorit čist. Sploh: ogledaj si sliko od blizu ali daleč, občudovati moraš njeno klasično dovršenost v vsakem obziru, kar so tudi strokovnjaki priznali.

Gospodu akad. slikarju Deklevi pa častitamo na tem krasnem vpsu in mu izrekamo popolno priznanje. Naša dolžnost bodi, podpirati ga vsestransko v njegovem umetniškem stremjenju, ker pokazal je, da zasluži naše popolno zaupanje. Svoji k svojim!

J.

Razglas!

Navadni semenj za Martinovo bode letos v Kubedu dne 18. novembra v ponedeljek po sv. martinu.

Pripravljen je tudi lep prostor za drobnico, živino itd. kakor rovi zakon zahteva.

Županstvo v Kubedu
dne 30. oktobra 1901.

Anton Roje
vaški predstojnik.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
trvrke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu
ulica Stadion 25. nazna-
nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popravilne in vse vrste, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“
Fran Benčiča v Trstu
ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obnavlja vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vaska poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

POVSOD

tudi na najmanjši krajši se iščejo zmožne in pridne osebe katere bi prevzele neko zastopstvo ter si lahko vsak dan zaslužile

5—20 kron

Ponudbe z uatancnim opisom sedajnega posla poslati je pod „VERDIENST“ na H. Schalek na Dunaju, 1, Wollzeile 11.

Jaz fina Csillag

Gospa Ana Csillag!

Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušene mazila za lasi na naslov:
Gospa grofica Cavriani-Auersperg
Grad Gleichenberg
pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!

Izvolite mi kretom pošte poslati s povzetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi na naslov:
Sposťovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steier.

Gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi kretom pošte pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade.

Ludv. vit. pl. Ljebig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!

Vaše znamenite pomade prosim še en lonček

Crof Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka.

L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!

Dunaj.

Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veseli Vas obvestiti o tem, da siravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja jo bom tople priporočala vsem prijateljem in znancem.

Adela Sandrock,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s poštnim povzetjem doposlala en lonček lasnega mazila.

Gvido grof Starhemberg,
Küpsd.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega preskušene mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj!

Na ukz Njene ekselence gospe pl. Szögyeni-Marich prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gld.

Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa grofinja se je o vspehu mazila izrazila jako pohvalno. Z odličnim sposťovanjem

Frida Giesla,
komorna gospa Njene ekselence

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.

Grofica Vilma Metternich,
Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po povzetju 1 lonček Csillagovega mazila za lasi, las kojega sem že imela.

Sposťovanjem
Kneg. Hohenlohe roj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček.

Mejnigrof A. Pallavicini,
Abanij Szemere.

Gospa Ana Csillag!

Za še enkratno pošiljanje enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosim

Kneginja Karloia Cöthen
(Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi po poštnem povzetju pošljete še en lonček mazila za lasi.

Sposťovanjem
Baronica Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!

Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vsled česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka.

Vas lepo pozdravlja
Antonija Welonter,
Gorica.

Gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po poštnem povzetju dva lončka Vašega preskušene mazila za lasi.

Grof Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!

Pošljite mi po poštnem povzetju en lonček Vašega preskušene mazila za lasi.

Grofica pl. Wurmbrandt,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj.

Prosim, da na spodnji naslov blagovolite poslati za ekselencu gospe grofice Kilmannsegg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gld. za ohranjenje lasij, katere je izkazala dobre vspehe.

Sposťovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekselence.

Ana Csillag

DUNAJ I.,

Seilergasse 5.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

OOO NOVA ČEVLIJARNICA OOO

Cerkvenik Anton-a

v ulici Istria št. 2 (pri sv. Jakobu)
prodaja razne obuvala po najnižjih cenah.
priporočuje se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilne naročbe.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklce se priporoča

Ravasinijev
železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Steklenice po kron 1.20, 2.— in 3.60.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštno pošiljate s povzetjem.

„Edinost“

se prodaja zraven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojanu in Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Pro primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za bojov, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljate vsake vrste in kakor si bodi.

Novo tržasko pogrebno podjetje
Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.

Opozarja se slavno občinstvo, da ne zamena našega naslova (Piazza della Legna št. 4.) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpušeni od našega podjetja.

Izza mnogo let

preskušeno domače

zdravilo

Frana Wilhelm

lekarnarja

c. in kr. dvornega zalagatelja

Neukirchen, spodnje avstrijsko.

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj

Zavitak K 2.— Poštni zavitek 15 zavitkov K 24.

Wilhelmov želiščni sok

1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.

C. in kr. priv.

Wilhelmova tekoča maža „Bassorin“

1 škatljica K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K 24.

Wilhelmov obliž

1 škatlja 80 stot. 1 ducat škatljic K 7.—

5 ducatov škatljic K 30.—

Poštno pošiljatev 1 ducatov 5 ducatov 10 ducatov 15 ducatov 20 ducatov 25 ducatov 30 ducatov 35 ducatov 40 ducatov 45 ducatov 50 ducatov 55 ducatov 60 ducatov 65 ducatov 70 ducatov 75 ducatov 80 ducatov 85 ducatov 90 ducatov 95 ducatov 100 ducatov

Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih, kjer jih pa niso, se pošiljajo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

na milijone dam

„Feolin“. Vpisažite Vašega zdavnika, ako ni „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgš obzaz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlahitnih in svežih želišč. Jamčimo da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogojenja, rdečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasij. zabranjenje iste proti odpadanju, plešum in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redito rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vne se takoj dena, ako bi „Feolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poštnina za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I nadstr

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1.

Priporoča svoj 3 krat na dan zvezi kruh, vsakovrstne najfinejše sladčiče, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Kupovalcem prešičev!

Slav. občinstvu se daje na znanje, da se, ker letos na Proseku ne bo samnja za prešiče, naj izvoli obrniti, kdor ima potrebo peršiča, na Opčine, kjer bo 10/11 in 11/11 (sv. Martin) 300 štaterskih prešičev na prodaj.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.